

Terveys- ja sairaanhoitopalvelut
Medisiiniset palvelut
Infektioiden torjunta

14.10.2025

MDR Pseudomonas aeruginosa (MDRPA) - toimintaohje

Pseudomonas aeruginosa bakteerikantaa kutsutaan MDR-kannaksi, jos se on resistentti, eli vastustuskykyinen karbapeneemi-antibiooteille; meropeneemille ja/tai imipeneemille sekä keftatsidiimille. Pseudomonas-suvun bakteerit ovat gramnegatiivisia sauvabakteereja, jotka pystyvät lisääntymään hyvin vaatimattomissa olosuhteissa. P. aeruginosa viihtyy kosteassa ympäristössä. P. aeruginosa kykenee tekemään biofilmin (= mikrobikerros) pinnoille esim. vesihanoihin ja -putkiin sekä suihkupäihin ja -letkuihin. Jos Pseudomonas aeruginosa bakteerilla on karbapenemaasigeeni, se luokitellaan CPE-bakteeriksi.

Pseudomonas aeruginosa on luonnostaan resistentti bakteeri useille antibiooteille ja hankkii usein ympäristöstään uusia antibioottiresistenssitekijöitä. Ne voivat helposti muuttua moniresistenteiksi mikrobeiksi antibioottihoitojen aikana (R). Antibiootihoidon herkkyys (S, I) MDR Pseudomonas aeruginosalle tulee varmistaa ennen antibiootihoidon aloittamista eritteen bakteeriviljelynäytteellä.

Pseudomonas-suvun bakteerit, erityisesti P. aeruginosa, aiheuttavat infektioita yleensä vain huonokuntoisille potilaille. Hoitoon liittyvistä infektioista tavallisimpia ovat virtsateiden infektiot. Lisäksi pseudomonas-bakteeri voi aiheuttaa keuhkokuumeen sekä luu- ja pehmytkudosinfektioita.

1.1 Hoitokäytännöt terveyden- ja sosiaalihuollon yksiköissä

MDRPA tarttuu kosketustartuntana, minkä vuoksi sosiaali- ja terveydenhuollon toimintayksiköissä **MDRPA-kantajaa hoidetaan kosketusvarotoimin**. Ilman välityksellä bakteeri ei leviä. Tärkein keino ehkäistä MDRPA:n leviäminen on oikea käsihygienia.

Varotoimet

- Vuodeosastolla MDRPA-kantajan hoidossa toteutetaan kosketusvarotoimia
- Toimenpideyksiköissä, leikkaussalissa ja heräämössä toteutetaan kosketusvarotoimia
- Asumispalveluyksiköissä ja kotihoidossa kantaja hoidetaan, että lähikontaktissa toteutetaan kosketusvarotoimia
- Avovastaanotolla kantaja hoidetaan tavanomaisin varotoimin

MDRPA-kantajan hoitaminen vuodeosastolla tai tehostetussa palveluasumisessa

MDRPA:n kantaja sijoitetaan yhden hengen huoneeseen, jossa on oma wc- ja kylpyhuonetila. Ellei tämä ole mahdollista, konsultoi hygieniahoidajaa. Kaikki huoneessa kävijät ja kantaja itse noudattavat oikeaa käsihygieniaa, eli kädet desinfioidaan aina ennen huoneeseen tuloa ja sieltä lähdettäessä.

Kantajan **lähihoitotoimenpiteissä käytetään kosketusvarotoimisuojaimia**. Henkilökunta suojautuu lähihoitotoimenpiteissä kertakäyttöisellä esiliinalla ja nitrilikäsineillä sekä tarvittaessa kirurgisella suu-nenäsuojuksella, kun on vaara eriteroiskeista. Kädet desinfioidaan ennen suojainten

Terveys- ja sairaanhoitopalvelut
Medisiiniset palvelut
Infektioiden torjunta

14.10.2025

pukemista ja niiden riisumisen jälkeen. Suojavaatetusta ei käytetä, jos huoneeseen pistäydytään tuomaan esimerkiksi lehteä tai ruokatarjotinta.

Kantaja voi osallistua normaalisti ruokailuihin, harrastustoimintaan ja oleskeluun yleisissä tiloissa.

Eritetahrat pyyhitään Eritetahradesinfektio -ohjeen mukaisesti. Hoitotoimien jälkeen huonetilan kosketuspinnat pyyhitään ja kaikki roskat laitetaan roskapussiin, pussi suljetaan ja viedään huoneesta pois isompaan lajitteluun.

MDRAP-kantajan pyykki pestään erillään muusta pyykistä. Likapyykkiä käsitellään samoilla suojaimilla kuin lähihoitotilanteissa. Kts. tarkemmat ohjeet: Kosketusvarotoimet vuodeosastolla, Kosketusvarotoimet asumispalveluyksikössä sekä Pyykin käsittely sote-yksiköissä -ohjeista

1.2 Riskitietomerkintä ja näytteet

MDR pseudomonas aeruginosa (MDRPA) -löydöksestä tehdään merkintä sairauskertomuksen riskitietoihin. Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialueella merkinnän tekee Infektioiden torjuntayksikkö. **MDRPA-riskitieto on kriittinen ja voimassa toistaiseksi.** Riskitietoa ei poisteta. Kun henkilöllä on todettu MDRPA, ei uusia näytteitä tarvitse ottaa esim. tullessa sairaalaan tai osastohoitoon.

MDRPA-mikrobi todetaan tavallisesti kliinisestä näytteestä kuten virtsa- tai haavanäytteestä. Ulkomailla sairaalahoidossa olleilta potilailta tulee ottaa MDRsVi-näytteet kahtena peräkkäisenä päivänä MDRPA-tartunnan poissulkemiseksi. Katso tarkemmin: Moniresistenttien mikrobien torjuntaohje

1.3 Altistuneiden seulonta ja epidemia

MDRPA-kantajalle altistuneiden seulonta ohjeistetaan Infektioiden torjuntayksiköstä. Altistuneeksi määritellään MDRPA-kantajan kanssa samassa potilashuoneessa olleet tai samaa wc-suihkutilaa kantajan kanssa käyttäneet potilaat.

Epidemiaa epäiltäessä tilanne arvioidaan tapauskohtaisesti. Tämän ohjeen lisäksi voi olla erillinen ohjeistus epidemian tai poikkeavan paikallisen tilanteen vuoksi. Poikkeus on kirjattuna näiden potilaiden riskitietoihin. Epidemiatilanteessa hygieniahoitaja antaa erillisen ohjeistuksen seulontanäytteiden otosta.

1.4 MDRPA-kantajan ohjaus

Hoitoyksikköjen ulkopuolella MDRPA-kantaja viettää normaalia elämää. MDRPA-kantajalle annetaan ohjeet hoitoyksikössä suullisesti ja lisäksi kantaja saa kirjallisen ohjeen. Kantajaa ohjataan

Terveys- ja sairaanhoitopalvelut
Medisiiniset palvelut
Infektioiden torjunta

14.10.2025

toteuttamaan hyvää käsi- ja wc-hygieniaa. Bakteerin kantajuudesta kerrotaan omaisille vain kantajan luvalla.

1.5 Tiedottaminen

Tietoa MDRPA-kantajuudesta ei saa välittää sosiaali- ja terveydenhuollon ulkopuolisille toimijoille. Hoitoyksiköissä tieto väitetään kaikille, jotka hoitavat kantajaa (mm. laboratorio, fysioterapia, laitoshuolto). Tiedon tulee välittyä myös hoitoyksiköstä toiseen siirryttäessä.

1.6 Vierailijat

Vierailijat ohjataan hyvän käsihygienian toteuttamiseen. Heidät ohjataan desinfioimaan kädet yksikköön tullessa ja sieltä pois lähtiessä sekä MDRPA-kantajan huoneeseen mennessä ja sieltä poistuessa. Omaisja muita vierailijoita ohjataan pyytämään henkilökunnalta neuvoja ja ohjausta, jos he haluavat avustaa MDRPA-kantajaa hoitotoimissa. Vierailijat voivat olla huoneessa ilman suojaimia. Kantajan terveystietoja ei tule kertoa vierailijoille.

Ongelmatilanteissa ota tarvittaessa yhteyttä hygieniahoitajaan.